

ABSOLVENTEN NACHRICHTEN

NÉMET-DIPLOMÁSOK EGYESÜLETE
INFORMÁCIÓS KIADVÁNYA

30. ÉVFOLYAM / JAHRGANG 30
NR. 1. SZÁM / JÚNIUS 2023 JUNI
INFORMATIONSBLATT

VEREIN DEUTSCHER AKADEMIKER AUS UNGARN E.V.

w w w . n e m e t - d i p l o m a s o k . h u

FEBRUÁR 19.
5. Faschingstour mit Chorprobe
Donauufer–Dunakeszi–Göd
Csépai Ágnes szervezésében

ÁPRILIS 29.
Kerékpártúra a Dunakanyarba
– Pilot Projekt – a 2022-es
VII. Tökerülő túra pótlása
Kelemen Nóra vezetésével

MÁJUS 13.
Népsziget entdecken – von beiden Seiten
der Donau – evtl. mit Chorprobe

SZEPTEMBER 9.
VIII. Kerékpártúra
Budapest–Vác–Budapest–Duathlon
Kelemen Nóra vezetésével

SZEPTEMBER 16.
XI. Andrassy Flanieren
Surányi András vezetésével

OKTÓBER 14.
Családi kirándulás – für alle Generationen
Nagy Edit vezetésével

OKTÓBER 14.
KÖZGYÜLÉS
30. Vereins-Oktoberfest und
47. Stadttreffen – K-M-St-Chemnitz
Bajor Kolbászda

Der Anfang vom Endspurt – Andrássy-Flanieren Teil X.

Teure Kommilitonen, Andrássy úti grasszálásainknak és flangálásainknak következő állomásához érve igyekeztem feszelesebb tematikus rendet tartani és e célból egy személyre szabott kis vademecumot is írtam. A szent szándék az volt, hogy a dolgok végtelen egymáshoz kapcsolódásában és ezek novellisztikus szövevényében ne vesszünk el, és ne csúszunk ki a humán ingerküszöb négy órájából. Ezt a tervet – bár könnyelmű vízió volt –, nagy vonalakban mégis sikerült realizálni.

Filmforgatások és Unesco védettség

A Sváb-palota lett volna városismereti programunk következő állomása, de ahogyan ez lenni szokott, pont valamilyen filmforgatás végett körbezárták az épületet és megközelítése nem volt biztosított. Itt, a hétnevű Radialstraßen ez nem egy szokatlan esemény, bár mintha az utóbbi időben mégiscsak ritkábban fordulna elő, és igen, ez is az Andrássy! Meghatározott céloom volt ab ovo, nem csupán száraz évszámokat, neveket és stílusokat egymás mellé ragasztva egy szokvány szelfizős, áchwiewunderbározó, kalapozó városnézést tartani, hanem a Hétnevűt a magyar és főleg Budapest város fejlődéstörténetébe, szociológiájába, genetikájába és lingvisztikájába beilleszteni, ennek minden csúcspényével és minden árnyékával.

Szóval a „forgatások”. Ez régen még egy majdnem hogy megtisztelő és felemelő esemény volt. „Belekerülünk” a moziba, „leszünk a tévében”, majd a Madonna és a Brad Pitt fog rólunk fecsegni a celeb-fogadásokon és a Kiskegyedben... Sőt, az önkormányzat kap is sok pénzt ezért, amit majd ránk költ el, többet takarít, lesz pályázati lé a liftre, kijavítják a belvárosi kátyúkat, stb. Nos, a kezdeti eufória lecsitult, józan kipcsak búskomorság vette át kihűlt helyét. Az Andrássy út és majd’ egész Terézváros az Unesco világörökség részévé vált, ám nem azért, mert a Sugárút egy olyan világraszóló nagy alkotás, hanem azért, mert maga a kerület, a Sugárút jobbján és balján, egy stilsztikailag hihetetlenül egységes történelmi és városképi egységet alkot(ott). Ennek mentén az empatikus látogató, bennszülött, vagy alkalomadtán egy filmrendező benne érezhette magát tüstént a „boldog békeidőkben”, vagy egy, az ötvenes-hetvenes éveket idéző párizsi filmrészletben, de akár az Eva Perónt körbevevő Buenos Aires eklektikus épületkörnyezetében is. Ez a most már visszahozhatatlan múlt. A Műemlékvédelmi Hivatal kilenc évvel ezelőtti beszántása óta nagyot fordult a világ, mindenütt bon-tanak, az engedélyeket kormányhivatal – egytől egyig jogászok – adja ki, szállodák tengerét

gátlástalanul építik korifeusok, a magas arisztokrácia saját lábón álló csemetéi és azok darabontjai. A városi enteriőröket már egyszerűbb és olcsóbb a filmgyárban megépíteni betonpanelekből, purhabból és gipszből, ahogyan ezt teszik a Várban is a koreai szelfitursták és a Sissi-fanklubok hatalmas örömére.

Az Unesco táblát mára nyugodtan le lehet venni, a hatalom egyebek iránt pont erre gyúr, rosszul viseli a világszervezet kontrollját és számonkéréseit. Az Unesco beszólókat, bizottságokat delegál dologmegállapításra, megeszi a prezentált libamájakat és ráncolja homlokát. Mélységi problémaboncolás és hatékony szankcionálás nem igazából a kenyere. Ám joga sincs hozzá, maximum azzal fenyegethet, hogy ez, vagy az a világörökség nem kerül majd bele a jövő évi portfólióba, vagy az éhező gyerekeknek szánt reprezentatív és elfogyasztható Unesco-naptárba. A műemléki fenntarthatóság finanszírozásával kevésbé foglalkoznak, pályázatai nincsenek, támogatási projektek, források amúgy sem. Mindazonáltal a főnökasszony nettó fizetése 200 000 dollár/év... de egy egyszerű programozónak is 70 000-t kínálnak.

No, valahogy így siránkoztam, ami egy hiábavalóság, kínos tehetetlenség, melyben csak a nyilvánvaló irigységem tört a felszínre...

Gomperz helyett Fölsinger és a kávéházak számai

Térjünk inkább vissza a besétált területre. A Gomperz-palotának kétszer is nekifutottunk a pandémia idején, nem kíséreltem meg harmadszor is. Itt a páros oldalon továbbléptünk egy kevésbé pompázatos és hatásvadász és méreteiben is jelentősen kisebb palotához, a Fölsingerhez. A korábbi klasszicista házat természetesen lebontották – mint még további 260

házat –, és 1884-ben adták át azt a igen keskeny homlokzatú új, és a kor stíluselvadásainak megfelelő bérházat. És íme, az Opera közelsége, mert bizony a főfő szervező-tervező-zsúrielnök Ybl Miklós tervezte ezt az épületet is. A megrendelő építtető Fölsinger Rezső főszerkesztő volt. A ház eredetileg csak háromemeletes volt. Aztán 1890-ben az épület alsó szintjére költözött Geittner József és Rausch Ferenc híres-nevezetes vaskereskedése. Angol és francia biciklittől kezdve a csirkekellettőig mindennel kereskedtek, mindenféle fémöntvényt árultak. Geittnerék 1901-ben megvették az egész első emeletet, hogy azt kibontva egy újabb emeletet illeszthessenek a ház szerkezetébe. Ezt a jelenséget az excursio néhány vállalkozó tagja meg is tekintette az Andrássyval párhuzamos Révayban, a ház északi oldalán. Az emeleteket is megszámozták. Az átalakítás következtében négyemeletessé vált, az épület további bérlője volt 1903-tól Kovács Viktor erzsébetfalvai szövőgyárainak, kötőgyárainak fiókraktára is. 1899-től Ruth Henrik a tulajdonos, egy kereskedő, ám csak két évig, merthogy hirtelen visszaadta lelkét teremtőjének. Ausztriában élő lányai öröklék meg a házat.

Sok neves köztisztviselőnek örvendő orvos volt az épület lakója. Itt tértem ki arra az Andrássy úti „muß”-ra, hogy az alagsor végig hat méter magasságú. Ez volt a terézvárosi minimum, ha valaki kávéházat akart nyitni és két billiárdasztalt akart a helységbe berakni. Régebben arról is részletesen beszélgettünk, hogy a kávéház a háborúkat megelőző időkben nem csupán a napi koffeinadag gyors bevitelének és letudásának terepe volt, de a fél városnak a kvázilakása vagy lakhatása. Kolléganőmet, Saly Noémit idézve: a városlakó napközti otthona a kávéház, melyből csak Terézvárosban cirka 500 volt a harmincas években. Széles tömegek éltek mint „ágyrajárók”, és napjaikat a kávéházakban vagy az olcsóbb kocsmákban töltötték. Így lett a café egy jellegzetesen pesti „kulturális” közösségi színtér, ahol az asztaloknál irodalmi

társaságok, politikai szervezetek, szabadkőművesek, képzőművészeti csoportok, bélyeggyűjtők és „ügyvédi irodák” működtek. Rejtő Jenő például úgy kapott egy kávé és két kiflit a Japánban, hogy írt két oldalt az aktuális ponyvaregényéhez és azt a pincér átvitte szembe a kiadójához, aki a számlát kifizette.

A Loisch-palota – a Singer és Wolfner kiadó székhelye

Körülbelül itt értünk el az Andrassy út 16-é, ahol épp egy hölgy lépett ki a kapun, megteremtve a belépés lehetőségét a Loisch-palotába. Dr. Loisch Ede 1881-ben vette át a ház kulcsait. Loisch ügyvéd-bankár volt – mondhatni a legjobb kombináció itt az Andrássyn –, egyébként meg a Kassa-Oderbergi Vasúttársaság alelnöke. Az ingatlan tervezője Bukovich Gyula volt. A Loisch utáni tulaj báró újpesti Wolfner József lett, partnerével, Singer Sándorral. Kettejük kiadóvállalata, a Singer és Wolfner Irodalmi Intézet, a századforduló egyik legjelentősebb ilyen típusú vállalkozása volt. A kor középosztályának családjainak könyvespolcain biztos, hogy ott voltak olcsó és jó sorozataik. Bródy Sándor, Herczeg Ferenc, Ignóty, Gárdonyi Géza, Krúdy Gyula összes művei, vagy Gáspár Ferenc „A Föld körül” című munkája – ma is ismert és keresett kiadások. A méltán népszerű „Filléres” könyvtárból 350 kötet jelent meg. A cég első székháza az Andrassy 10-ben volt, de 1912-ben átköltöztek. Itt lakott még Herczeg Ferenc is, a Reviziós Liga elnöke, Wrcs/Versec országgyűlési képviselője. Wolfner maga szintén a ház lakója volt. A Singer és Wolfner sikerének az volt a titka, hogy sok más kiadóval ellentétben mindig gondosan figyelemmel kísérte a közízlést, hogy mi a népszerű és mit szeret az olvasó. A Singer és Wolfner kifejezetten fontosnak tartotta a művészeteket, ezért ügyelt a szépen kidolgozott illusztrációkra, a gondosan elrendezett cikkekre. Némely címlap és képi alkotás már szinte művészi értékűvé varázsolta a kiadásokat. A legtöbb könyvborítót, címlapot és ex librist Mosonyi-Pfeiffer Hellmann tervezte és rajzolta.

A huszadik század elején sorra jelentek meg korszerű és igényes könyvesboltok. A kiadó Andrassy úti üzletének megnyitásakor már közel 26 éve szolgálta ki olvasóit, így jelentős előnnyel rendelkezett az akkor nyíló üzletekkel szemben. A földszinten volt kialakítva az üzlet, amely korabeli források szerint akkoriban a legszebb és a legkorszerűbb volt a Monarchia területén. Felette az emeleten pedig a szerkesztőség működött, ahol az *Én újságom* és a *Magyar lányok* című hetilapot készítették az olvasók szórakoztatására. Az üzlet belső terét, a berendezést, az óriási bronzcillárokat, a festést, a kirakatokat és a homlokzat cégtábláit Maróti Géza szobrászművész tervezte. A famunkálatok Kiss József asztalos nevéhez fűződnek. A tárolópolcok egészen a mennyezetig értek és a rengeteg belsőépítészeti elem meglepően jól rendszerezett és könnyen átlátható volt.

Insider Informationen

Az öreg Wolfner halála után fia, a már magyarosított Farkas István vette át a vállalatot. Ő akkor már elismert festő volt Párizsban. Ő indította el 1944-ben a francia és magyar nyelvű *L'art hongrois* című képzőművészeti sorozatot, melynek alapanyagát még apja gyűjteménye képezte: Barcsay Jenő, Borsos Miklós, Domanovszky Endre, Egry József, Ferenczy Béni, Ferenczy Noémi, Kmetty János, Lotz Károly, Mednyánszky László, Nagy István, Pátzay Pál, Rudnay Gyula, Székely Bertalan, Szinyei Merse Pál, Vilt Tibor műveivel. Volt a kiadónak egy háza az Aradi utca 68-ban. Itt voltak elraktározva a képek, amelyeknek jelentős részét a háború miatt már 1942-ben Londonba szállították, a többi remekmű ládába pakolva várt kétséges sorsára, mígnem a szovjet követség falát áttörték és emiatt a ládákat az Andrássy 16-ba kellett átszállítani. Közben a Horthy rendőrség elvitte Farkast, akit a náciok Auschwitzban megöltek. A háború és a fordulat éve után, 1949-ben „Új Idők irodalmi intézete” névre változtatták a „Singer és Wolfner” nevet, egyébként meg államosították, hogy utána megszűntethessék. Már csak az alapító Wolfner József 1935-ben felállított szobra emlékeztet a múltra a lépcső-

ház fogadófalánál. Az az emléktábla is itt van, ami a 22 meggyilkolt zsidó származású szerkesztőnek állít emléket. Az expedíciós kollégák az emeleti lépcsőházból be tudtak kukkantani a kicsit zavaros udvarba, ahol egy igen szép díszkút áll. Kérdésre fejthettem ki, hogy a díszkút bár a nevükben hordozták a díszítő funkciót, ám egy olyan korban épültek, amikor már vezetékes víz volt majdnem egész Pesten. Az arisztokrácia és nagypolgárság elképzelései szerint viszont nem létezhetett reneszánsz palota díszkút nélkül, lettek tehát kutak. Aztán vészhelyzetben ezek igen hasznosak is voltak.

Sok hűhó semmiért?

Az utóbbi 20–30 év „palotabotrányai” is felbukkantak sétánk során. Akkori kerületi bennfentesként láttam, hogy igazából a politika bulvársajtója keverte a kártyákat, kreatívan bővölve a számokat, tévesztve a bruttót a nettóval és elkendőzve azt a kőkemény ténytet, hogy egy palota „olcsó” nettó árára rá kell számítani az áfát, majd a hiteles történelmi

állapot helyreállításának az árát, végezetül kb. negyven lakónak kell új lakást venni, vagy egy méltányos négyzetméteráron számolt kártérítést fizetni. A Kiskegyedben, vagy a Kacsában megjelent cikkben szereplő fölháborító szám mondjuk 300 millió volt 2004-ben, a valós térített érték meg sommásan 1,2 milliárd. Nem véletlenül tartottak a perek 15 évig és szinte semmi plusz nem jött ki belőle.

Vorschau

Legközelebb bepótoljuk a Sváb-palotát az Andrassy út 21. alatt. Ez is 1883-ban épült, és állítom, hogy a világörökségi bulvár egyik legértékesebb palotája, és persze épp az egyike azon ingatlanoknak, melyek a „palotabotrányok” botrány- és bulvármappában előkelő helyen vannak.

A Kreische-palota, vele szemben, az Andrassy 14-ben lesz a következő néznivaló. Kreische egyébként terménykereskedő volt és mellesleg volt egy szalámigyára az Izabella utcában. Az akkor kétemeletes házat, körfolyosókkal, Ybl mester tervezte. Jó lett. A Bolgár Kulturális Intézetet 1936-ban alapították, ide az Andrassy útra 1965-ben költözött. Az ünnepélyes megnyitás öt évvel később, 1970-ben volt. Az intézetben számos kiválóság fordult meg rendszeresen: Nagy László, Bata Imre, Czine Mihály, Fodor András, Göncz Árpád, Reich Károly, a grafikus... Többek között nekem is volt itt egy kiállításom a régi lipcsei, bulgár és lengyel évfolyamtársaimmal. És... szerintem még bele fog férni a Krausz-palota is a 12-ben... Úgy néz ki nem az utolsó, hanem az utolsó előtti lesz a következő expedíció...

Surányi András

21. Konferenz 2024

Kedves Társak!

A három évtizede bevált munkarendünkhöz visszatérve már készítjük elő a jövő évben esedékes 21. konferenciánkat. Sok felmerült érdekes téma közül a dr. Korencsy Ottó által javasolt *A mesterséges intelligencia hatása életünkre* munkacímű a legesélyesebb. Szeretnénk hangsúlyozottan bevonni tagjaink tapasztalatait és gondolatait az egyes szakterületeken történő ezirányú változásokról. A feladatok munkakörök átalakulása/megszűnése, újak keletkezése mellett a társadalomra, a minket követő generációkra gyakorolt hatásokat is szeretnénk minél több szakterületen, művészeti ágban megjeleníteni.

Kérünk ezért benneteket, hogy gondolataitokat, felvetéseiteket egy rövid – legfeljebb 1200 leütéses – összefoglalóban küldjétek el

2023. augusztus 15-ig

az info@nemet-diplomasok.hu

e-mail címre. Kérjük jelezzétek azt is, hogy programba illesztés esetén előadást vagy írásbeli hozzászólást – németül vagy magyarul – kívántok-e tenni.

A Konferencia jelenleg tervezett

időpontja 2024. április 20.

vagy május 11. szombat

Visszajelzéseket várva, üdvözlettel

a Vezetőség

Quellen – Herbstausflug

am 08.10.2022

Ursprünglich hatten wir im Herbst einen Ausflug geplant und an einem anderen Samstag wollten wir das Oktoberfest – incl. Stadtgruppenversammlung der TH K-M-Stadt – TU Chemnitz feiern.

Die Pandemieverhältnisse machten aus den beiden Veranstaltungen einen Spaziergang mit Jausepausen – möglichst in einem Biergarten. Nachdem die Vorschriften seit der Tourismussaison lockerer waren, wollten wir wieder getrennt die Natur und das Bier genießen, terminlich war aber nur der 08. Oktober passend.

Unsere Stamm-Wanderleiterin läuft die Route immer vorher ab – da dazu mindestens ein halbes Jahr zur Verfügung steht. Nicht aber heuer, mit insgesamt 3 Wochenenden – zwischen Entscheidung und Start.

Da kann man auf Quellen zurückgreifen, die schon bekannt sind. Die Schwerpunkte haben sich in den letzten 10-15 Jahren etwas verlagert. Anstatt Herausforderung lieber angenehmer Spaziergang ohne längere Steigungen. Früher konnte die Strecke gern nahe 20 km sein, jetzt sollte sie etwas unter 10 km bleiben. Diesem Bestreben entsprechend wurde der Vorschlag unterbreitet: von Lajosforrás eine kurze Route zu machen. In unseren Erinnerungen war das gerade das, was wir uns jetzt wünschten.

Vorsorglich haben wir den Start auf 10 Uhr gelegt, aber in Anbetracht des Ansturms der Wanderer und der begrenzten Anzahl der Parkplätze hieß es in den Rückmeldungs-Telefonaten: diesmal wird keine „akademische Viertelstunde“ akzeptiert!

Láss csodát

9.40-kor a kemény mag már boldog parkolóhelytulajdonos volt. Az öt perccel később érkezők az egymásra találás nagy öröme közepette már nem is figyelték, hogy hol is van az a parkoló, sietve csatlakoztak. Majd a harmadik telekocsi is. A parkoló közben szépen megtelt, mi pedig azzal a jó érzéssel indultunk el a kiindulópontra, hogy lám, bölcs dolog volt a korábbi indulási időpontválasztás is, meg a hely is. Hogy mennyire vagyunk a Lajosforrástól, az senkit nem érdekelt, a lényeg, hogy jó irányba haladjunk! Egy fél óra hegymenet után már felvetődött a „mennyi még?” kérdés, de konkrét válasz helyett a „már nem sok” érkezett. A kapaszkodó viselhető volt, a lelkesedés nagy, a beszélgetések élénkek, így csak megké-

sett társaink csatlakozásakor szembesítettük magunkat a ténnyel: „*mostmár tényleg nem sok van hátra*”. Mivel az előőrs épp bejelentkezett, hogy 50 perc várakozás után megtöltötte a forrásnál a ballonokat, ezért néhányan igénybe vették a felajánlott mobilizációs segítséget.

A lendületes folytatás egy fertály óra alatt a célhoz, azaz a starthelyhez vezetett bennünket. Ám ami ott következett, az minden megerőltetést a feledés homályába borított. Edit és Gizi háromféle házi süteménye egészen egyedi kulinárischer Genußt ajándékozott a kitaró társaságnak. A forrásból merített friss vízzel oltottuk szomjunkat.

Már éppen a világmegváltás újabb szakaszát készültünk megnyitni, amikor tapasztalt és bölcs előrelátással megáldott társunk felvetette a túra megkezdését. A kényelmes padokon történő elmélyülés ugyan érdemi alternatívát jelentett, de a „*Plan muss erfüllt werden*” jégyében elindultunk. Az első legördülő izzadságcseppek után történt meg az első vallomás: a szintkülönbség 500 m lesz a Bölcsőhegyi kilátóhoz. Szerencsére a sűrű erdő optikailag felmérhetetlenné tette a leküzdendő emelkedőt, így csak a folyamatos sebességsökkenés jelezte előrehaladásunkat. A séta kezdetén még udvariasan elutasított túrabotokra rövidesen igénybejelentések történtek, hasonlóképpen a pihenőkre is. Ezt azzal leplezve bővítettük ki, hogy a mögöttünk jövő fiatalabb generációnak utat biztosítottunk!

Ekkor már elhangzott a végső beismerés is: „*arra, hogy ez ekkora szívás, tényleg nem emlékeztem!*”, mondta túravezetőnk miután az 50–70 éves bükkös-tölgyes közepette kanyargó úton azt a lehetőséget kizártuk, hogy a jobb kilátás érdekében EU-s forrásból a hegyet is megmagasították. Így maradtunk annál a variánsnál, hogy túlettük magunkat a csodálatos sütikkel.

Aussicht und Einsicht

Fast überraschend kam dann die Bergspitze mit dem neuen bescheidenem aber schickem Turm – nachhaltig – hauptsächlich aus Holz gebaut. Im Nu haben wir die schmale Wendeltreppe bestiegen und ein wunderschönes Panorama vor uns gehabt. 10-15 Bergspitzen waren zu sehen. Es begann ein Rätselspiel, wo was zu sehen ist. Schnell haben wir unsere Bildungslücken eingesehen. Nach einer nur-noch-ein-Bild-für-mich-auch-Pause standen wir vor der Wahl: den steileren aber kürzeren oder den mildereren jedoch längeren Weg zu wählen. Die zweite Variante bat uns mehr Plauschmöglichkeit, so blieben wir dabei. Nicht umsonst, jede Minute, jeden Schritt und auch jeden Blick und jeden Satz haben wir genossen. Die Zeit bis zur Quelle verging so schnell, dass wir das freundliche Angebot – mit Auto zu den PKW-s befördert zu sein – lieber abgelehnt haben. Die Natur hat uns dafür reichlich belohnt. Die Strahlen der untergehenden Sonne haben Bilder – wie von Pál László bekannt – vor uns gezaubert. Und die Ruhe und Stille haben uns bis zur Wiese – umfunktioniert in Parkplatz – begleitet.

PS: Einen Tag vor unserem Ausflug, am 7. 10. 2022 wäre die DDR 73 Jahre alt gewesen. Ging aber in Frührente und verschwand samt dem gesamten Friedenslager bis auf wenige Spuren.

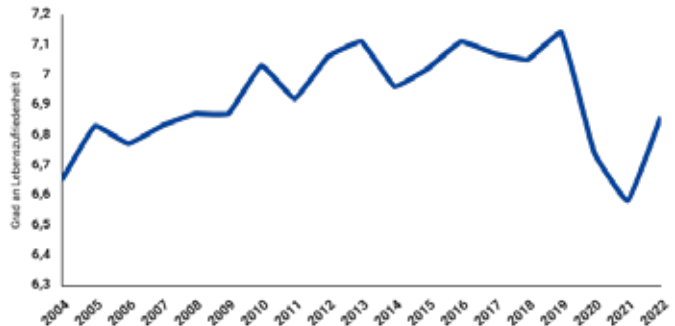
Professor Raffelhüschen konnte an unserer Konferenz voriges Jahr wegen Terminproblemen leider nicht teilnehmen. Er gab aber Seine freundliche Zustimmung zur Veröffentlichung seines Artikels über Deutschlands Glücksniveau

Deutschlands Glücksniveau erholt sich nur leicht

Der SKL Glücksatlas 2022 zeigt, dass sich die Lebenszufriedenheit in Deutschland vom Corona-Tief leicht erholt hat. Frauen und Familien sind wieder glücklicher, Jugendliche haben aber noch Probleme. Neue Krisen wie die Inflation bremsen die Erholung bereits spürbar. Auch der Glücksabstand zwischen Ost- und Westdeutschland weitet sich wieder aus. Schleswig-Holstein ist die zufriedenste Region Deutschlands.

Im ersten Jahr nach der weitgehenden Beendigung der Corona-Maßnahmen hat sich das Glücksniveau in Deutschland wieder leicht erholt. Die Talsohle ist durchschritten. So beträgt die Lebenszufriedenheit in Deutschland aktuell 6,86 Punkte (2022) und hat damit 0,28 Punkte seit dem Tiefstand von 2021 (6,58 Punkte) aufgeholt (ABBILDUNG 1). Sie ist aber noch 0,28 Punkte vom Vor-Corona-Niveau 2019 (7,14 Punkte) entfernt. Die Hälfte des Weges liegt also noch vor uns.

ABBILDUNG 1:
Leichter Anstieg der
Lebenszufriedenheit
2022

Die Lebenszufriedenheit erholt sich 2022 auf 6,86 Punkte. In der Pandemie war sie 2021 auf 6,58 Punkte abgestürzt. Die Erholung wird durch Inflation und Ukraine-Krieg gebremst. Bis zum Vor-Corona-Wert von 2019 mit 7,14 Punkten ist es noch weit.

Anmerkung: Lebenszufriedenheit von 0 (»ganz und gar unzufrieden«) bis 10 (»völlig zufrieden«).

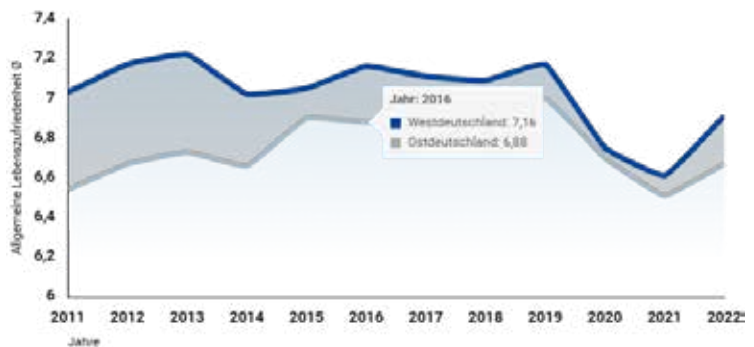
Quelle: Sozio-oekonomisches Panel 2004 bis 2017, Glücksatlas-Datenbank 2015 bis 2022

Was die Zahlen konkret für die Bevölkerung bedeuten, zeigt die Entwicklung der hoch Unzufriedenen in Deutschland. Als Unzufriedene definieren wir Menschen, die auf der Skala von 0 («ganz und gar nicht zufrieden») bis 10 («völlig zufrieden») Werte zwischen 0 und 4 angeben. Der Anteil an Unzufriedenen in Deutschland stieg von 5,5 Millionen Deutschen 2019 im Jahr vor der Corona-Krise, auf 9,7 Millionen 2021 an. Aktuell 2022 sind es immer noch 7,4 Millionen. In der Pandemie hat sich die Zahl der unglücklichen Menschen somit verdoppelt. Hinter diesen abstrakten Zahlen liegen pandemiebedingte Brüche in der Biografie (zum Beispiel Jobverlust, Pleiten, Einkommenseinbußen), Krankheiten (zum Beispiel Vereinsamung, depressive Verstimmungen) oder der Verlust eines geliebten Menschen durch das Corona-Virus. Daher ist es wichtig, dass der Erholungsprozess anhält.

Der Glücksabstand zwischen Ost- und Westdeutschland wächst wieder

Westdeutsche Länder erholen sich von der Pandemie etwas schneller als ostdeutsche, weshalb der Abstand zwischen West (6,91 Punkte) und Ost (6,67 Punkte) aktuell wieder auf 0,24 Punkte gestiegen ist (ABBILDUNG 2). Während der Pandemie war er 2020 mit nur 0,05 Punkten fast verschwunden. Die Nachteile, die der Westen in der Pandemie hatte, spielen 2022 keine Rolle mehr: Hohe Anteile an jüngeren Menschen, an Familien, an Großstädtern und Selbständigen sind normalerweise Garanten für ein höheres Glücksniveau einer Region. In der Pandemie sind es aber gerade diese Gruppen, die eine überdurchschnittlich große Unzufriedenheit angaben. Da diese Gruppen in den westdeutschen Ländern häufiger sind, waren die Glücksverluste in der Pandemie im Westen größer. Als die Lockdown-Einschränkungen 2022 wegfielen, erholte sich die Zufriedenheit im Westen 2022 dementsprechend stärker. Eine Folge davon ist die Ausweitung des Glücksabstands zwischen Ost und West.

ABBILDUNG 2:
Abstand
zwischen Ost-
und West-
deutschland
steigt wieder

Der Westen liegt 2022 wieder 0,24 Punkte vor dem Osten, nachdem 2020 in der Pandemie der Abstand mit 0,05 Punkten fast verschwunden war. Die Länder erholen sich unterschiedlich schnell von der Krise.

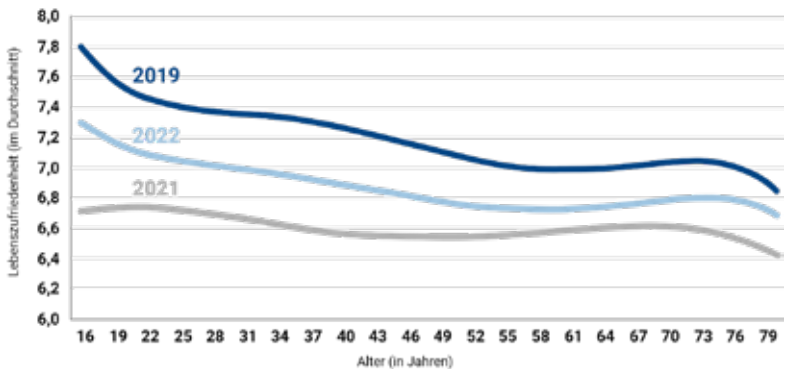
Anmerkung: Lebenszufriedenheit von 0 («ganz und gar unzufrieden») bis 10 («völlig zufrieden»).

Viele Bevölkerungsgruppen, die besonders stark unter den Corona-Maßnahmen gelitten hatten, konnten ihre Lebenszufriedenheit 2022 wieder verbessern. Frauen haben den Glücksabstand zu den Männern, der sich während Corona auftat, fast wieder geschlossen. Während der Pandemie betrug er durchschnittlich 0,19 Punkte, aktuell sind es nur noch 0,06 Punkte. So ist die Belastung der berufstätigen Mütter durch Homeoffice und vor allem Homeschooling stark zurückgegangen. Studentinnen, die besonders unter den Kontakteinschränkungen gelitten hatten, können sich jetzt wieder frei bewegen. Die Einschränkungen für weibliche Selbständige in körpernahen Dienstleistungen sind gefallen.

Familien haben 2022 ihre Zufriedenheit mit dem Familienleben auf 7,42 Punkte angehoben, nachdem sie 2021 auf 7,17 Punkte gesunken war. Bis zum Vor-Corona-Wert von 8,0 (2019) ist aber noch viel zu tun. Die Erholung hat vor allem mit der Öffnung der Kitas und Schulen zu tun und mit dem Ende des Homeschoolings, das die Eltern deutlich entlastet.

Positiv entwickelte sich auch die Zufriedenheit mit der Freizeit. Sie verbesserte sich von 5,0 im Corona-Jahr 2021 auf aktuell 6,51. Allerdings lag sie 2019 noch bei 7,21 Punkten. Obwohl es nahezu keine Einschränkungen mehr gibt und Fitnessklubs wieder geöffnet und Freizeitveranstaltungen möglich sind, ist das alte Niveau noch nicht erreicht.

ABBILDUNG 3:
Die Jungen
erholen sich
nur langsam

Größte Corona-Verlierer waren die Jungen. 2019 waren sie die Glücklichsten. Die Glücksverluste betrugen 2021 im Schnitt 1,0 Punkte. Dagegen schnitten die Rentner gut ab. Die Kurve von 2022 zeigt, dass die Jungen noch viel aufzuholen haben (0,52 Punkte) bis zum Vor-Corona-Niveau.

Am wenigsten erholt haben sich die Jungen (ABBILDUNG 3). Die Generation Z (1995 bis 2010 Geborene) verlor während Corona 1,0 Punkte an Lebenszufriedenheit. Um auf das alte Glücksniveau zurückzukehren, muss sie noch 0,52 Punkte gutmachen. Dagegen verloren die Älteren (1945+) durch Corona wenig und müssen auch nur noch 0,19 Punkte bis zum alten Niveau aufholen.

Das Glücksranking der Regionen

Wie haben sich nun die einzelnen Bundesländer in diesem Jahr geschlagen, wo geht es mit der Erholung voran, wo ist der Abstand zu früher besonders groß? Die TABELLE 1 zeigt, dass Schleswig-Holstein wieder Nummer 1 im Ranking ist, aber auch Brandenburg und Sachsen-Anhalt überraschend gut abschneiden. West- und ostdeutsche Länder verteilen sich im gesamten Ranking. Die Auflösung der früheren strengen Trennung in westdeutsche an vorderer Stelle und ostdeutsche Länder im hinteren Bereich des Regionen-Rankings setzt sich fort. Mit Brandenburg (Platz 5) liegt ein ostdeutsches Bundesland im oberen Drittel. Mit dem Saarland (Platz 15) belegt ein westdeutsches Bundesland den vorletzten Rang. Da die Länder sich unterschiedlich schnell von der Corona-Krise erholen, ist auch der Abstand zwischen dem glücklichstem und unglücklichstem Land 2022 gewachsen – auf 0,79 Punkte.

Rang 2022	Rang 2020/2021	Region	Glücksindex 2022	Glücksindex 2020/2021	Glücksindex 2019
1	(1)	Schleswig-Holstein	7,14	6,78	7,44
2	(3)	Bayern	7,06	6,77	7,26
3	(6)	Nordrhein-Westfalen	6,98	6,73	7,17
4	(4)	Hamburg	6,96	6,74	7,27
5	(4)	Brandenburg	6,87	6,74	6,76
6	(7)	Hessen	6,82	6,66	7,31
7	(11)	Niedersachsen	6,80	6,59	7,19
8	(9)	Baden-Württemberg	6,80	6,61	7,21
9	(1)	Sachsen-Anhalt	6,79	6,78	6,92
10	(12)	Sachsen	6,68	6,58	6,98
11	(8)	Rheinland-Pfalz	6,65	6,62	7,03
12	(15)	Bremen	6,58	6,35	6,87
13	(14)	Thüringen	6,54	6,45	7,09
14	(16)	Berlin	6,53	6,20	6,93
15	(13)	Saarland	6,49	6,46	7,07
16	(10)	Mecklenburg-Vorpommern	6,35	6,60	6,87

TABELLE 1: Das Bundesländer Glücksranking 2022

Schleswig-Holstein bleibt weiterhin auf Platz 1, Brandenburg (5) und Sachsen-Anhalt (9) schneiden überraschend gut ab. Westdeutsche Regionen wie Rheinland-Pfalz, Berlin und das Saarland schneiden schlecht ab. Im Unterschied zu 2021 wächst der Abstand zwischen glücklichstem und unglücklichstem Land wieder auf 0,79 Punkte.

2022 leben die glücklichsten Deutschen wieder in Schleswig-Holstein, das den ersten Platz mit 7,14 Punkten erreicht. In der Pandemie war das Land auf 6,78 Punkte abgerutscht. Im Vorjahr war neben Schleswig-Holstein auch Sachsen-Anhalt auf dem ersten Platz gelandet. Das ostdeutsche Bundesland hält sich 2022 gut und kommt auf Platz 9 im Mittelfeld. Den zweiten Platz belegt 2022 Bayern, wo die Lebenszufriedenheit im Vergleich zum Vorjahr 0,29 Punkte auf aktuell 7,06 Punkte anstieg. Nordrhein-Westfalen (6,98 Punkte) ist der Aufsteiger des Jahres und steht auf Platz 3, dicht gefolgt von Hamburg, das sich bei der Erholung schwerer tut. Brandenburg (6,87) belegt Platz 5 und ist damit nur einen Rang schlechter als im Vorjahr. Es ist das bestplatzierte ostdeutsche Bundesland und bestätigt den Trend, dass sich die strenge Trennung zwischen »dem Osten« und »dem Westen« auflöst.

Das Mittelfeld bilden Hessen (6,82), Niedersachsen (6,80), Baden-Württemberg (6,80) und Sachsen-Anhalt (6,79), alle in der Punktezahl sehr eng aneinander. Mit größerem Abstand folgen Sachsen (6,68) auf Platz 10, gefolgt von Rheinland-Pfalz (6,65) und Bremen (6,58), das sich gegenüber dem Vorjahr um drei Ränge auf Platz 12 verbessert hat. Den Schluss bilden Thüringen (6,54) auf Platz 13, Berlin (6,53), das Saarland (6,49) und das Schlusslicht Mecklenburg-Vorpommern (6,35), welches als einziges Bundesland 2022 schlechter abschnitt als im Jahr davor (6,60), wo es noch den zehnten Platz belegte.

ABBILDUNG 4:
Glücksranking
der 32 Regionen
2022

Ein tieferer Blick auf 32 Regionen in Deutschland zeigt große Glücksunterschiede in den Bundesländern. Die dunkelblau markiert Regionen sind besonders glücklich, darunter Bayern-Süd und die Zone vom Münsterland bis Nordhessen. Zu den hellblau markierten Sorgenregionen gehören Stadtstaaten wie Berlin und Bremen.

Zusätzlich zum Glücksranking der 16 Bundesländer ließen die hohen Befragungszahlen und Stichprobengrößen auch weitere regionale Differenzierungen zu. Innerhalb mancher Bundesländer sind die Glücksdifferenzen größer als zwischen einzelnen Bundesländern (ABBILDUNG 4): Nordhessen ist beispielsweise deutlich glücklicher als Südhessen, Südbaden ist zufriedener als Nordbaden. In anderen Bundesländern gibt es kaum Unterschiede, wie zum Beispiel innerhalb Sachsens.

Datenbasis

Die Daten für den SKL Glücksatlas 2022 stammen aus insgesamt 11 Befragungen von Januar bis Oktober 2022 (mindestens 4-wöchig) mit insgesamt 11.450 repräsentativ Befragten ab 16 Jahren in Form von mündlich-persönlichen Interviews durch das Institut für Demoskopie Allensbach zur Erfassung der allgemeinen Lebenszufriedenheit der Deutschen. Zur Erfassung der Zufriedenheiten mit den Lebensbereichen Arbeit, Einkommen, Familie und Gesundheit wurden vom IfD Allensbach von Mai bis Juli 2022 insgesamt 3.170 Bürger ab 16 Jahren repräsentativ in Form von mündlich-persönlichen Interviews befragt. Zudem befragte das Berliner Meinungsforschungsinstitut Ipsos insgesamt 2.000 Deutsche zwischen 18 und 65 Jahren (computergestützte Online-Befragung) repräsentativ zum Einfluss von Inflation und Ukraine-Krieg auf die Lebenszufriedenheit.

NYUGDÍJÜGYEK

frissítés

Az NDK-ban végzetek részére kiállítandó igazolás ügyintézése a kormányban bekövetkezett szerkezetváltozás okán az alábbiak szerint változott:

A korábban az Emberi Erőforrások Minisztériuma által ellátott feladat a jogutód Kulturális és Innovációs Minisztériumhoz került. Továbbra is eapíron illetve postai úton várják az igényléseket.

ePapír:

Címzett: Kulturális és Innovációs
Minisztérium Szervezetbiztonsági,
Informatikai és Dokumentációs Főosztály
Témacsoport: Jogviszonnal kapcsolatos
adatkérés
Ügytípus: Igazolás a magyar állami
ösztöndíjjal külföldön folytatott
tanulmányok idejéről

Posta:

Kulturális és Innovációs
Minisztérium
Szervezetbiztonsági,
Informatikai és Dokumentációs
Főosztály
1884 Budapest Pf. 1.

2023.03.07-én kapott tájékoztatás

Wunderbar-Fesztivál 2023

Nach dem Pilotprojekt in 2022 wurde in diesem Jahr das 2. Wunderbar-Fesztivál von den Botschaften der drei deutschsprachigen Länder mit vielen mitwirkenden Institutionen organisiert. Derzeit lernen in 2.700 Schulen etwa 300.000 Schüler die deutsche Sprache und an 18 Universitäten werden 80 Studiengänge in Deutsch angeboten. Es soll aber noch mehr werden. Die Auftaktveranstaltung fand am 17. April an der Andrassy Universität im Spiegelsaal statt.

Für anspruchsvollen und sehr angenehmen musikalischen Rahmen sorgten die Gewürztraminer unter anderem mit dem Lied von Reinhard Mey ‚Über den Wolken‘ und als Zugabe eine Aufarbeitung von Udo Jürgens ‚Es wird Nacht Senorita‘.

Das erste Podiumsgespräch der Botschafter:innen mit dem Titel: Deutsch verbindet moderierten Dr. Andrea Horváth und Dr. Sándor Trippó.

Die deutsche Botschafterin Julia Groß freute sich, dass sich nach dem gelungenen Start

von 2022 die deutsche Sprache wieder vorstellen kann und die mit den Sprachkenntnissen angebotenen Chancen auch bekannt gemacht werden.

Botschafter Alexander Grubmayr LL.M – aus Österreich – bedankte sich bei den über 150 mitwirkenden Institutionen und mehreren Hunderten Kolleg:innen für ihre Arbeit. Besonders erfreulich ist die Vielfalt der landesweiten Veranstaltungen sowohl in ihren Themen, als auch in den Zielgruppen.

Botschafter Jean-Francois Paroz aus der Schweiz spricht als Muttersprache Französisch. So soll sein Satz interpretiert werden: Deutsch zu sprechen macht Spaß, wenn auch nicht immer, und nicht für alle, besonders in der Lernphase.

Lehrreich war die sprachlich fehlerfreie Präsentation der Schülerin Réka Kristán über die Vorteile der Sprachkenntnisse. Die in Transkarpatien geborene Ungarin geht in Kisvárdá zur Schule und spricht neben Ukrainisch auch Englisch, aber am liebsten Deutsch. Sie zitierte den Frankenkönig Karl den Großen – wie eine weitere Sprache seine Seele erweitert. Im Bericht über Ihre Ferienarbeit in Österreich – Zimmermädchen und Küchenhilfe – war ihr Fazit klar gefasst, was die deutsche/österreichische Sprache möglich machte: materielle Vorteile, Erfahrungen, im Späteren die Hoffnung auf höheren Lebensstandard, globale Karriere. Die zwei Monate stärkten ihre Eigenständigkeit auch wenn sie bei Verwandten Unterkunft fand.

Im zweiten Podiumsgespräch ging es um Deutsch als Karrierechance. Prof. Dr. Ágnes Zsóka Prorektorin für Akademische Entwicklung der Corvinus-Universität war eine der ersten Absolventinnen des deutschsprachigen Studiengangs. Die Absolventen machen zum großen Teil Karrieren in deutschen Unternehmen. Frau Hajnalka Hatos, aus der ‚Audi-Stadt‘ Győr, brachte die Erfahrungen der Sprachlehrer: innen in die Runde und berichtete über die vielfältigen Aufgaben und Methoden und warum der Sprachunterricht für ganz unterschiedliche Berufe und Positionen sehr nützlich ist. Nabil Karseh, Head of Business bei Deutsche Telekom IT & Telecommunications Hungary, formulierte ganz eindeutig: Diejenigen, die auf internationalem Niveau etwas Besonderes wissen, können sich erlauben, nur Englisch zu sprechen. Bei allen Anderen ist eine weitere Fremdsprache – in dieser Region vorrangig Deutsch – von großem Vorteil. Auch dann, wenn das Niveau der Grammatik manchmal etwas besser sein könnte.

Die Gerwürztraminer gaben der interessanten Veranstaltung einen anspruchsvollen und angenehmen Rahmen. Mit einer sehr netten Geste riefen die Moderatoren Frau Dr. Györgyi German, die „Seele der Veranstaltungsreihe“ nach vorne und das Publikum bedankte sich mit großem Applaus. Es war nur der Anfang von über 160 Veranstaltungen. Eine Fortführung in 2024 wäre keine Überraschung.

Egy hét Németország

*Április derekán egy hetet töltöttem (családi okból)
Németországban, pontosabban Berlinben és Colbitzban.
Utóbbi egy község Sachsen-Anhalt tartományban,
Magdeburgtól 16 kilométerre.*

A csaknem egy évtizedes késéssel átadott új berlin-brandenburgi repülőtér nem tett rám túl jó benyomást. Már az érkezés is botrányos volt: hiába szállt le a gépünk menetrend szerinti időben, mégis több mint 45 percig kellett várniuk az utasoknak, amíg kiszállhattak a Boeingsből. Az ok: nem volt földi személyzet, aki a géphez toltta volna a két lépcsőt!

Éles kontraszt Ferihegyhez képest: itt a tájékoztató feliratok magyar, angol és kínai nyelven olvashatók – Berlin új repülőtéréen németül, angolul és törökül. A takarítók törökök vagy feketék, a butikok egy része kínai kézben van. (A 2011-re tervezett nyitás kútba esése számátalan potenciális német üzletlajdonosnak súlyos veszteséget okozott, ők inkább végleg háttal fordítottak a BER-nek.)

Feleségemmel beszédbe elegyedtünk két utastársunkkal is. Az ő sorsuk mint csepp a tengerben mutatja a mai magyar valóságot. Az egyik hölgy (Budáról) a lányához utazott a német fővárosba, a másik (Szegedről) a fiához. Mind a két gyerek évek óta Berlinben él és dolgozik. Hány ilyen utas lehetett a 240 között a Boeing fedélzetén?

A repülőtérrel S-Bahnnal utaztunk Köpenickbe – nekem mindjárt feltűntek az új szerelvények. A 483 sorozatszámú kocsik elektromos hajtásrendszerét a Siemens, alvázat és kocsiszekrényét a Stadler gyártja. A korábbi, 1999 óta forgalomban lévő 481 sorozatú kocsik gyártója az AEG és a Bombardier volt – ezek ma is szép számmal futnak a több száz kilométer hosszú berlini gyorsvasúti hálózaton. Rajtuk kívül akad még néhány példány a 480 (West) és 485 (Ost) sorozatú szerelvényekből, de ezek – alacsonyabb komfortfokozatuk miatt – egyre inkább eltűnőben vannak.

Lányunk „Kiez”-jének, Adlershofnak a képe jócskán megváltozott az utóbbi 10 év alatt. Az utcákon nagyon sok a keleti fizimiskájú, illetve fejkendőt viselő ember. Velük ilyen tömegben korábban csak Kreuzberg, Neukölln vagy Wedding utcáin lehetett találkozni. A negyed „főutcáján”, a Dörfeldstrassén egymást érik az orientális éttermek, büfék, falatozók. Száz méteren belül három Döner-Falafel-Kebab táblájú étkezdét számoltam meg. Az Ali Babához címzett Supermarketnek még a neonreklámja is kétnyelvű (arab és német). Az utca átellenes oldalán található Wochenmarkton békésen megfér egymás mellett a kínai ruhaárus, a Tiroler Wurstspezialitäten (mit Bieren aus Bayern und Thüringen) meg a török zöldséges és

a spreewaldi savanyúságokat kínáló kofa. Utóbbi egyúttal széles választékot tart konzervált „hazai egytátelekből” (Eintopfgerichte der Marke Dreistern aus Neuruppin). Kettőt meg is kóstoltunk, kitűnőek!

Utazásunk következő állomása Colbitz volt. Magdeburgig a keleti vasúttársaság (ODEG) sárga-zöld szerelvényén utaztunk, ott átszállás egy Regionalbahnra Wolmirstedtig. Útközben Wusteritzben megütötte a szememet az állomással szemközti utca neve: Karl-Liebnecht-Straße. Wolmirstedtben, ahová autóval jötték értünk, láttam Rosa-Luxemburg-Straßét is. Szóval errefelé nem történt „Bilderstürmerei” (Colbitzban pedig van egy utca, amely August Bebel nevét viseli).

Vendéglátóink, a lányunk vőlegényének a szülei egyszerű emberek. Detlef karosszerialakatos (plusz önkéntes tűzoltó), Marion pedig pénzügyi adminisztrátor a Xalle építőanyag-ipari cég helyi üzemében. Háromszintes családi házukban laknak, amelyet idővel Detlef kétkezi munkája tett egyre kényelmesebbé, korszerűbbé. A pincében álló olajkazán biztosítja a központi fűtést, bizony már 30 éves, előbb vagy utóbb korszerűbbre kell cserélni. A házban amúgy már csak az emeleti fürdőszoba (himmelblaue Fliesen!), a dugaszoló aljzatok, a fűtőtestek és az étkezőben álló hatalmas sötétbarna szekrénysor emlékeztet a DDR-re. Minden egyéb már a Wende utáni szerzemény.

A Landkreis Bördében fekvő Colbitzban mintegy háromezer lakosa van, a legnagyobb munkaadók a településen a Xalle (egyik márkája a nálunk is jól ismert Ytong), a Tiefbau GmbH, a Heidebrauerei, továbbá a Netto és az NP Discount üzletek. A Heidebrauerei úgy hirdeti magát, mint „Familienbetrieb seit 1872”. Ám őt is utolérte számos keleti cég 1990 utáni sorsa: a braunschweigi Wolters serfőzde felvásárolta, és pár évre rá beszüntette a palackozott sörök készítését. Azóta csak Faßabfüllung működik Colbitzban.

Emiatt eleve kilátástalan volt colbitzi sört találnom a helyi Netto szupermarketben. Vizsgálódásaim során kíváncsi voltam, mekkora a keleti termékek aránya az élelmiszerkínálaton belül. Nos, a kép elég vegyes. Míg például húsáruk terén domináns pozícióban voltak a döbelinei, eberswaldi, rügenwaldi és radebergi termékek, addig a gyümölcslelfronton szinte csak

nyugatnémet vagy osztrák nedűk sorakoztak a polcokon. A sörök esetében a Radeberger és a Wernesgrüner mellett a Köstritzer állta a sarat a cseh Budweiserrel és vagy tíz nyugatnémet sörmárkával. Édességek terén a Halloren, Zetti, Delitzsch és Bodeta márkák képviselték a keleti felhozatalt a Milka, Ferrero, Haribo és Ritter-Sport kínálatával szemben. Ami pedig a tejtermékeket illeti, itt nagyjából egyensúlyban volt a felhozatal egy mecklenburgi és egy düsseldorfi Molkerei termékei között. Láttam a polcon Burger Knäckebrotot is – ez a jól ismert DDR-márka ma már a hageni Brandt Zwieback und Schokoladen GmbH profilját gazdagítja.

A colbitzi utcákon közlekedő autók rendszáma vegyes képet mutat. Akad itt BÖ betűjelű, aztán OK (für Ohrekreis), BK (für Bördekreis), sőt WMS (für Wolmirstedt) jelű rendszám is. Ezeket pár éve összevonták, így jött létre a Landkreis Börde (BÖ). A községben minden utca aszfaltozott, a házak, előkertek ápoltak, tiszták. A községnek saját sportszarnoka és futballpályája van (s bizonyára labdarúgó csapata is), ám a szurkolók szíve az FC Magdeburgért dobog. Tanú erre megannyi utcai lámpaoszlop. Sétáink során szinte egyetlen egyet sem láttam, amelyen ne díszelgett volna legalább három matrica ilyen szöveggel: „Unser Schicksal, unser Stolz: 1.FC Magdeburg” vagy „Von Hamburg bis nach Liverpool, von Glasgow bis nach Athen – Der 1.FC Magdeburg darf niemals untergehen!” vagy „Welche Kräfte auch immer walten – der 1.FCM wird die Klasse halten!” Akadt jónéhány „Fuck Hansa!” matrica is, utalásként a másik keleti futballklubra, amely (az FCM mellett) a Bundesliga második osztályában szerepel. Ám míg a Magdeburg bennmaradása („die Klasse halten”) bizonyosnak tűnik, a Hansa Rostock aligha kerülheti el a lecsúszást a harmadik ligába. Ez azonban aligha fog szívfájdalmat okozni a colbitziaknak.

Dorogman László

Pilot-Projekt

Bicaj túra újratervezve

Szuper volt a Vác-Újpest túra, az eső elkerült minket. A terep lankás, a 30 km üdítő volt. A vonat működött, külön jegyet kellett venni a kerékpároknak, de volt a vonaton kerékpárszállító vagon. Vácról indult a kellemes tekerés. Gödnél hatalmas roston sült hekkkel jutalmaztuk meg magunkat, Dunakeszin finom fagyival. Szeptemberre bevállaljuk ismét, aki most nem tudott eljönni, akkor csatlakozhat.

Kelemen Nóra

Faschingstour

Biber – Ach-tung

Donauspaizergang in Göd am 19.02.2023

Zweifel und Hoffnung

begleiteten unsere letzten Tage vor dem Programm. Die trüben Wetteraussichten schreckten einige ab, die Tour wurde jedoch nicht abgesagt. Auf die ganz Mutigen wartete noch eine Probe – in Form eines kräftigen Gewitters – unterwegs zum Treffpunkt. Als wir in Göd – am Parkplatz neben dem Feneketlen tó (*See ohne Boden* oder *Bodenloser See*) eintrafen, schien schon die Sonne. Der Wasserpegel ist ziemlich niedrig, die Überquerungen zur Homoksziget (*Sandinsel*) sind teils ohne Gummistiefel auch zu bewältigen. Die nassen Kieselsteine, direkt am Ufer sind rutschig. Die Wanderroute auf lehmigem Boden wirkte wie eine Eiskunstlaufbahn. Einige unausgereifte Übungen, mit viel Originalelementen haben wir auch vorgetragen – jedoch mit niedrigen Bewertungszahlen. Na ja, mit diesem Trainingsrückstand ist es doch schon lobenswert, die Tour ohne Verletzungen zu beenden.

Hódolatom hölgyeim!

...hangzik el gyakorta a találkozásainkkor. Ritka, hogy a tiszteletteljes üdvözlés aznapi meglepetésünkre is utal. Nos, a 2023-as farsangi túránk ezzel is szolgált, némi nyelvi játék útján. A két évtizede visszatelepített és azóta folyóink mentén tempósan terjedő szorgalmas gátépítők a Duna ezen szakaszán sem vendégek már – sok ki-bejárattal gondosan megépített járatok tulajdonosai. Az emberek körbekerítéssel igyekeznek védeni a fákat, ami persze minden egyedre nem tud kiterjedni.

A biológiai patthelyzetet nyelvi fejtegetésekkel igyekezett a társaság feloldani:

Hódok – Biber – Ach-tung

Hódolatom! Következzenek most fonetikus szójátékok, zöngést-zöngétlennel helyenként keverő, olykor betűket tévesztő MI programmal: hódra elegendem van, jó pap hódig tanul, reszket a hód a tóvizén, hódodiglan-hódodiglan...

Az ártéri erdő esőtől csúszós útjain tértünk vissza a kiindulóponthoz, ahol már a kis mozgás okozta nagy éhségérzet kezdett eluralkodni.

Kulinarische Genüsse – erweiterte Chorprobe

A barátok asztalánál saját készítésű saláták, sütemények, italok közben folytatódott a beszélgetés, fűszerezve a „szinte most történt” egyetemi élményeinkkel. A lelkek harmonizálását a beénekléssel indított kóruspróba biztosította. Az előbbi meghatározta azt is, hogy utóbb milyen darabokat vegyünk elő. A próbák közötti hosszú idő a vágyat az éneklésre inkább növeli, a hangterjedelemnél viszont már fordított az arány. A rutinnak és a zene világában természetes egymásra figyelésnek tudható be, hogy egyik szólam sem a hangerejével igyekezte hiányosságait pótolni. Az öröm így is határtalan volt, az ismétlések pedig az összecsiszolódást szolgálták, s így végül sikerült mindenből a lehető legjobbat kihozni. *a-ta*

w w w . n e m e t - d i p l o m a s o k . h u

A tagdíj banki átutalásánál a közleményrovatban kérjük feltétlenül adjátok meg aktuális, pontos postai címeket. A könyvelési szabályok szerint a tagdíjbefizetéseket a számlára érkezése évére érvényes tagdíjként kell könyvelni. Aki banki utalás helyett csekken szeretne tagdíjat fizetni e-mailben jelezze és küldünk: info@nemet-diplomasok.hu

BANKSZÁMLÁNK OTP XVI. KER.: 1171 6008-2013 0020 Budapest, XVI. Jókai u. 3.

IBAN: HU88 11716008-20130020-00000000 SWIFT: OTPVHUHB

Szerkesztették: Bacsinszky Karin, Csépai Ágnes, Dorogman László, Káli Sándor, dr. Korencsy Ottó, Nagy Edit, Rudiné Kelemen Nóra, Surányi András, Sziviné Harsányi Lucia • Felelős kiadó / Herausgeber: Bornemissza Tamás – az Egyesület elnöke • Layout: Ráczi Julianna • Megjelenik 350 példányban • Készült a Seriart Nyomda Kft.-ben

i n f o @ n e m e t - d i p l o m a s o k . h u

A lapban megjelent írások nem feltétlenül esnek maradéktalanul egybe a szerkesztőség véleményével.
Die veröffentlichten Beiträge geben nicht zwingend den Standpunkt der Redaktion wieder.